

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Rolland-Ulsetåsen barnehage

Forord

Bergen kommune har felles mal for Årsplan i de kommunale barnehagene. Barnehagene utarbeider sine årsplaner ut fra en fastsatt ramme som samsvarer med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager i Bergen kommune trer etter planen i kraft 01.01.2018. Den beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for perioden 2018-2021. Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er *Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre*. Planhierarkiet er synliggjort i modellen

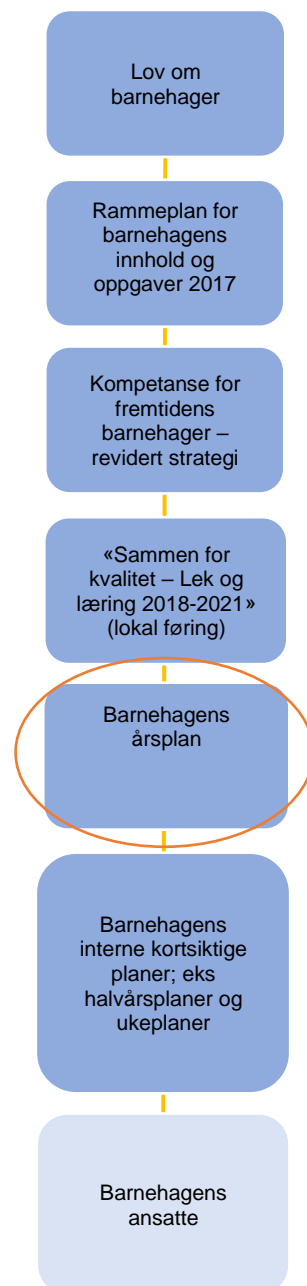
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
Del 1	
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	6
1.3 Kjerneverdier	7
1.3.1 Ser barnet	7
1.3.2 Varme	7
1.3.3 Inkluderende	7
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	8
– medvirkende barn i lek og læring	8
2.1 Tilknytning	8
2.2 Lek	8
2.3 Læring	9
2.4 Barns medvirkning	9
2.5 Vennskap og felleskap	9
2.6 Mangfold	10
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	11
3.1 Fagområder	12
3.1.1 Språk som basiskompetanse	12
3.1.2 Matematisk kompetanse	12
3.2 Digitale verktøy	13
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	14
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	14
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	14
4.2.1 Dokumentasjon	14
4.2.2 Vurdering	15
4.2.3 Oppfølging	15
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	15
Kultur og tradisjoner	16

Del to - Generell del

I.	Barnesyn og læringssyn	17
II.	Pedagogisk relasjonskompetanse	18
III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	18
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	19
V.	Overganger	20
	a. Oppstart i barnehagen	20
	b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen	20
	c. Samarbeid og sammenheng med skolen	20
VI.	Foreldremedvirkning	21
VII.	Bærekraftig utvikling	21
VIII.	Skyfritt – plan for inkluderende oppvekstmiljø.....	22
IX.	Barns seksuelle helse	22

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

1.1 Struktur og organisering

Rolland-Ulsetåsen er en barnehage med 94 barn fordelt på syv avdelinger. Vi er lokalisert i to hus, Rolland og Ulsetåsen. På Rolland er det 64 barn og fem avdelinger, på Ulsetåsen er det 28 barn og to avdelinger.

Barnehagen har tre avdelinger for barn i alderen 0-3 år, en avdeling 1-4 år og tre for barn i alderen 3-6 år.

Barnehagen har til sammen 24 årsverk. Halvparten av de ansatte er pedagoger, og de øvrige er utdannet barne- og ungdomsarbeider, eller assistenter med lang barnehageerfaring. I administrasjonen er styrer og pedagogisk konsulent som begge er barnehagelærere.

1.2 Metodevalg

1.2.1 ICDP

International Child Development Program er et enkelt, helsefremmende og forebyggende veiledningsprogram. Målet er å fremme barns utvikling gjennom styrking av relasjonen og samspillet med deres nære omsorgspersoner.

ICDP handler om omsorgsgivers syn på barnet; barnesyn, oppfatning av barnet, holdninger og verdier.

Programmet er delt opp i åtte tema for godt samspill

- Vis at du er glad i barnet
- Se og følg barnets initiativ
- Ta del i barnets følelser
- Gi ros og anerkjennelse
- Felles oppmerksomhet – felles opplevelse
- Gi mening
- Utvid med forklaring
- Sette positive grenser

Avdelingene arbeider systematisk med temaene gjennom året, og ICDP er en viktig del av vår plan for et godt psykososialt barnehagemiljø. Innholdet i hvert tema dokumenteres i avdelingenes månedsplan.

Alle ansatte i barnehagen har kunnskap om ICDP og bruker denne metoden i samspillet med barna. For mer informasjon; [Hjem – ICDP Norge](#)

1.2.2 Lyttende pedagogikk

«Lyttende pedagogikk» handler om å være i dialog med barn og anerkjenne deres meninger. I bunn ligger et syn på barnet som kompetent og ressurssterkt, nysgjerrig og utforskende allerede fra fødsel av. Barn er små vesener i utvikling som er avhengige av å få være aktivt deltagende i sin egen hverdag.

Vi skal reflektere, skape felles forståelse og videreutvikle barnehagens pedagogiske praksis. Pedagogisk dokumentasjon er et viktig redskap som skal lede oss mot en demokratisk arbeidsmåte i forhold til barna.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

- Barnet er født som et kompetent menneske
- Se barnet som subjekt
- Møte barnet på barnets egne premisser
- Justere seg etter barnet
- Bekrefte og veilede barnet

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

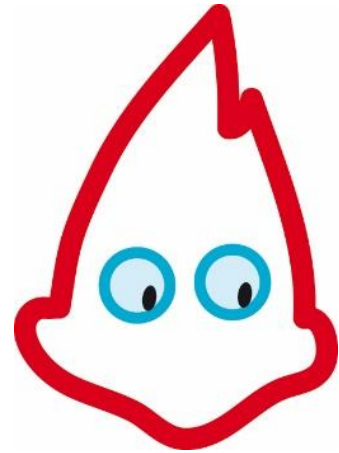
- Barnet skal oppleve en trygg og god hverdag
- Barnet opplever relasjoner preget av nærhet og innlevelse
- Barna viser omsorg for hverandre
- Barna møter personale som er psykisk og fysisk til stede

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Fremheve det positive i hvert enkelt barn
- Barna kjenner tilhørighet og vennskap
- Personale som er bevisst vårt ansvar som rollemodeller, både i ytringer, kroppsspråk og handlinger
- Fremme et inkluderende språk

2.0 Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Hovedmål

- Et godt psykososialt leke- og læringsmiljø for alle barna i barnehagen.

2.1 Tilknytning

Små barn knytter seg til personer som gir dem omsorg, nærhet og trygghet. I barnehagen handler tilknytning om at omsorgspersonene må være sensitive for barnas behov og signaler.

Omsorgspersonene må vise barna at de er interessert og liker å tilbringe tid med de gjennom lek og samvær. Gode tilknytningsmønstre gir barna en følelse av trygghet og velvære, og er grunnleggende for barnets sosiale og emosjonelle utvikling. Dette handler om å kunne regulere følelsene sine, vise empati og bygge relasjoner med andre.

- **Barna opplever trygghet i barnehagen.**
  - Personalet i vår barnehage skal være varme og inkluderende
  - Vi tar utgangspunkt i hvert enkelt barns behov og møter barna der de er
  - Vi anerkjenner og setter ord på barnas følelser
  - Vi legger vi til rette for at barnet er mest på egen avdeling i begynnelsen, for å skape trygge relasjoner med avdelingspersonalet.
  - Vi bruker ICDP som metode i møte med barna
  - Barna som bytter avdeling innad i barnehagen besøker sin nye avdeling jevnlig våren 2025

2.2 Lek

I vår barnehage er leken den aller viktigste arenaen for utvikling og læring. Vi leker hver dag og lek er viktig for å bygge vennskap! Gjennom lek får barna mulighet til å utforske verden rundt seg og tilegne seg ny kunnskap. De får teste ut nye ideer, øve på sine ferdigheter og bygge relasjoner med andre.

I leken kommuniserer barna med hverandre, forteller historier og uttrykker sine tanker og følelser. De ansatte skal ta del i barnas lek, være tilgjengelig, utvide og støtte leken når de trenger det.

- **Barna opplever et inkluderende miljø der alle kan delta i lek**
  - Barna får tid og rom til lange lekesequenser
  - Barnas interesser legger grunnlaget for lekemiljø
  - Vi har fokus på små lekegrupper
  - Vi bytter ut lekemateriell for å skape et variert og inspirerende lekemiljø
  - Vi legge til rette for forskjellige typer lek
  - Personalet skal ta initiativ til lek og utvide barnas lek og bidra til at alle barn kommer inn i leken

- Personalet er støttespillere i leken og legger til rette for at alle har noen å leke med

2.3 Læring

Barns læring tar utgangspunkt i hvordan de opplever verden. Barn lærer når innholdet gir mening og betyr noe for dem. For barnet er det ikke noe skille mellom lek og læring. (Sammen for kvalitet- lek og læring s 27- Kvalitetsutviklingsplan for kommunale barnehager i Bergen)

Barna skal få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser. (Rammeplan for barnehagen s 22). Barnas opplevelser og erfaringer i hverdagen er utgangspunktet for å videreutvikle barnas positive selvbilde, deres tro på seg selv og deres evne til å leke og lære.

- **Barna har tro på seg selv og lyst til å lære**
  - Vi ivaretar barnas nysgjerrighet og vitebegjærighet.
  - Vi har fokus på lekende læring
  - Personalet tar utgangspunkt i barnas interesser gjennom tema arbeid på avdelingene
  - Personalet utvider og gi mening til det barna er opptatt av
  - Personalet er sensitive og imøtekommende for barnas innspill, tanker og spørsmål

2.4 Barns medvirkning

Å la barna medvirke betyr ikke at det er barna som alltid skal bestemme. Medvirkning betyr at de har muligheten til å si sin mening om noe. Barna skal bli lyttet til, tatt på alvor og møtes med respekt og anerkjennelse. På denne måten gis barna en aktiv medskapende rolle i sin egen hverdag og læringsprosess.

- **Barna opplever at de har innflytelse på sin hverdag.**
  - Barna får leke i små lekegrupper etter behov
  - Barna har leker og utstyr er tilgjengelig
  - Innholdet i tema og prosjektarbeid tar utgangspunkt i det barna er opptatt av
  - Både non-verbalt og verbalt språk blir hørt
  - Personalet er lyttende og tilstedeværende
  - Vi har barnesamtaler for å høre barnas stemme

2.5 Vennskap og felleskap

Barnehagen skal aktivt legge til rette for at alle barn opplever samhold, felleskap og vennskap. Gjennom vennskap og samhandling med andre, lærer barna å samarbeide, dele og ta hensyn til hverandre, og å løse konflikter.

Vennskap og fellesskap gir barn en følelse av tilhørighet og trygghet. Barnehagen har en viktig rolle i å støtte vennskap og fellesskap ved å skape et inkluderende miljø, gi barna tid og rom til lek, lære barna om vennskap og støtte barnas individuelle behov. Ved å synliggjøre hvert enkelt barns verdi i felleskapet føler de seg sett og verdsatt, noe som er viktig for deres selvfølelse.

- **Barna opplever tilhørighet og at de er betydningsfulle i felleskapet**
  - Personalet har et ansvar for at hvert enkelt barn føler seg velkommen og inkludert i felleskapet
  - Vi skal forebygge utestenging og mobbing gjennom å fokusere på respekt, inkludering og samarbeid.
  - Vi lærer barna strategier for å løse konflikter på en fredlig måte.
  - Vi hjelper barna med å lytte til andre
  - Vi har felles tema, aktiviteter og opplevelser

2.6 Mangfold

Barnehagen byr på et mylder av muligheter og utfordringer. Hos oss skal alle ha en plass i felleskapet, uavhengig av hvem de er og hvilken bakgrunn de har. Vi ønsker å ha en positiv kultur for forskjelligheter og likheter, både i form av hudfarger, språk, etnisiteter, interesser, tradisjoner, religioner og erfaringer.

- **Barna opplever seg selv og alle barn som en viktig del av barnegruppen**
  - Barna har «familiehus» med foto av sin familie i barnehagen
  - Vi har samtaler med barna om likheter og ulikheter
  - Personalet fremhever og verdsetter hvert barns positive egenskaper
  - Vi har tema «FN-uke» og arbeider med Barnekonvensjonen
  - Personalet bruker ulike kunstneriske uttrykk som utgangspunkt for refleksjon, samtale og undring.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

«DYR»

I år er temaet vårt «DYR»*. Dyrenes verden er et stort og spennende tema. Vi vil undre oss og bli kjent med ulike dyr. Her vil vi utforske temaet i mange ulike retninger, vi vil følge barnas interesser og initiativ, og veien blir til mens vi går.

«Mauren»

Liten?

Jeg?

Langt ifra.

Jeg er akkurat stor nok.

Fyller meg selv helt
på langs og på tvers
fra øverst til nederst.

Er du større enn deg selv kanskje?

- Inger Hagerup

Prossessorientert tilnærming

- Vi begynner med å observere hva barna er opptatt av
- Vi tilfører ny kunnskap om tema, gjennom ulike innfallsvinkler.
- Barna opplever og erfarer, og øker sin forståelse og kunnskap utfra sine evner og forutsetninger.

August- September	Trygghet på avdelingen Gruppedynamikk Start på prosjektet «Dyr»	Barna og personalet blir kjent med hverandre Observasjon av barnas lek og interesser; hva er barna opptatt av? Introduksjon av temaet «Dyr».
Oktober- November	Prosjektarbeid	Fordyping i temaet sammen med barna. Justering/endring
Desember	Juleforberedelser	Juleaktiviteter- og tradisjoner
Januar- Juni	Prosjektarbeid	Fordyping i temaet sammen med barna. Justering/endring

*Med forbehold om endring: Dersom vår barnehage blir trukket til å delta som tiltaksgruppe i MoveEarly-prosjektet vil det bli endringer i tema/prosjekt (Les om prosjektet på side 14).

3.1 Fagområder

I hverdagen og gjennom prosjektet «DYR» jobber vi tverrfaglig med alle rammeplanens fagområder

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Barnehagen skal ha et rikt språkmiljø hvor leken er sentral og alle ansatte er gode rollemodeller. I leken utvikler barna sin språkforståelse, utvider sitt ordforråd og lærer å bruke språket i samspill. Gjennom systematisk språkarbeid får barna mulighet til å erfare ulike språklige uttrykk.

- **Barna opplever glede ved å uttrykke seg og være språklig nysgjerrig.**
  - Vi bruker sang, rim, regler og bøker aktivt sammen med barna
  - Vi bruker konkreter, bilder, dagtavler m.m. for å understøtte barnets språklige utvikling.
  - Vi bruker fantasi, humor og fabulere sammen med barna
  - Personalet er aktive samtalepartnere og setter ord på tanker og følelser
  - Personalet tolker og prøver å forstå barnas gester, mimikk og signaler
  - Personaler observerer kontinuerlig barnets språk

3.1.2 Matematisk kompetanse

Matematisk kompetanse hjelper barnet til å skape sammenheng og mening i sine erfaringer. Arbeidet med matematisk kompetanse i barnehagen tar blant annet utgangspunkt i barns lek, konstruksjon, eksperimentering, sortering og sammenligning.

- **Barna erfarer matematikk gjennom lek og øker sin matematiske nysgjerrighet**
  - Barna blir kjent med grunnleggende matematiske begreper
  - Personalet skaper rom for eksperimentering og undring
  - Barna har tilgang på mye forskjellig utstyr og leker

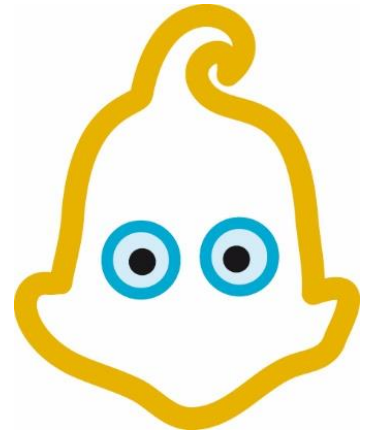
3.2 Digitale verktøy

Digitale verktøy er en del av barnas hverdag, og skal i barnehagen være en kilde til lek, kreativitet og innhenting av ny kunnskap. Barna får kjennskap til de digitale verktøy vi har i barnehagen, og erfaring med hva de ulike verktøyene kan brukes til.

- **Barna erfarer digitale verktøy som støtte i læringsprosessene**
  - Barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.
  - De eldste barna får erfaring med det digitale programmet Salaby
  - Personalet har et bevisst forhold til opphavsrett og personvern

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

Vi er en barnehage som er en lærende organisasjon, hvor utvikling av personalets kompetanse står sentralt. Vi skal endre og utvikle oss ved å dele kunnskap, og skape og videreutvikle en felles kvalitetsforståelse hos alle ansatte i barnehagen. Utviklingsarbeid krever at alle er lojale mot felles uttalt praksis.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

4.1.2 ICDP

Gjennom året vil vi jobbe kontinuerlig med tema 8 i ICDP. Vi ønsker økt kompetanseheving og god felles forståelse blant hele personalet. Tema 8 handler om regulering og om å gi barna gradert støtte.

4.1.2 MoveEarly

MoveEarly er et stort forskings- og utviklingsprosjekt som har som mål å utvikle og fremme en pedagogisk praksis i barnehagen, med fokus på bevegelse, lek og utforsking. MoveEarly starter opp høsten 2024. 50 barnehager fra Bergen skal delta, og Rolland-Ulsetåsen barnehage er en av barnehagene.

Halvparten av barnehagene blir tilfeldig trukket til å delta i en tiltaksgruppe, mens den andre halvparten blir kontrollgruppe. Barnehagene i tiltaksgruppen vil ha bevegelse, lek og utforsking som sitt utviklingsarbeid de to neste barnehageårene, og de ansatte vil få kompetanseutvikling på dette området. Barnehagene i kontrollgruppen, vil ikke ha bevegelse, lek og utforsking som sitt utviklingsarbeid, men jobbe med annet planlagt utviklingsprosjekt.

Trekningen av hvilke barnehager som havner i hvilken gruppe, skjer i september. Når barnehagene vet hvilken gruppe de havner i, vil de skrive mer utfyllende om sitt utviklingsarbeid i årsplanen.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

- Praksisfortellinger m/refleksjon.
- Informasjon til foresatte om ICDP i månedsbrev
- Dokumentasjon fra hverdagssamtaler med barna

4.2.2 Vurdering

- Refleksjoner på ledermøter, avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager
- Analyse av praksisfortellinger.
- Barnesamtaler, både systematisk og spontant i hverdagen

4.2.3 Oppfølging

Konklusjonene fra vurderingsarbeidet vil bli jobbet med i personalgruppen. Vi vil på bakgrunn av det vi ser, justere arbeidet vårt og bestemme veien videre

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

- Foreldrene
  - Tema i foreldresamtalene
  - Tema på foreldremøte
  - Brukerundersøkelse 2023/24
- Barna skal medvirke i egen hverdag. Barnas innspill skal vektlegges i planlegging og utvikling
  - Barnesamtaler
  - Hverdagsamtaler
  - Observasjoner

Kultur og tradisjoner

Tradisjoner i barnehagen gir barn og voksne felles opplevelser og noe å se frem til. Avdelingene på samme hus samarbeider om innhold og gjennomføring.

10. oktober **Verdensdag for psykisk helse**
Vi markerer verdensdagen for psykisk helse. Årets tema er «Vi trenger å snakke mer sammen #gi8minutter»
- Uke 42/43 **Barnekonvensjonen og FN-dagen**
Avdelingene arbeider med en av artiklene i barnekonvensjonen, og barns rettigheter.
24. oktober **Ettermiddagstreff**
I forbindelse med FN-dagen inviterer vi foreldre til ettermiddagstreff/leketreff i barnehagen.
13. des. **Lucia-feiring**
Foreldrene inviteres til feiring om morgenen. 3-5-åringene går i Luciatog og synger. I forkant baker vi lussekatter og øver på Lucia-sangen.
18. des. **Nissefest**
Vi har samling med drama og julesanger. Vi går rundt juletreet, spiser grøt og kanskje kommer nissen på besøk.
- Januar/
februar **Samisk kultur**
I månedsskiftet januar/februar arbeider avdelingene med samisk kultur og hverdagsliv. Vi markerer nasjonaldagen 6. februar.
21. februar **Temafest**
Fest i forbindelse med årets temaarbeid «DYR». Innholdet bestemmes av barnas interesser undervegs i prosjektarbeidet og det de er opptatt av her og nå.
11. mars **Barnehagedagen**
Utdanningsforbundet, Fagforbundet og Foreldreutvalget for barnehager som sammen står bak barnehagedagen. Målet er å synliggjøre hva barna får oppleve, erfare og lære i barnehagen.
- Uke 24 **Sommerfest**
Barnas familier inviteres til fest en ettermiddag. Familiene tar med egen mat, vi lager kakebord og barna underholder med sang.
- Gjennom året **Barnas fødselsdager**
Vi markerer barnets fødselsdag. Barnet får krone og en hilsen fra de andre barna. Vi flagger og gjør stas på bursdagsbarnet
- Ulike kulturelle markeringer**
Gjennom året vil vi markere ulike høytidsdager som er representert på avdelingen barnet går på.

Generell del

I. Barnesyn og læringssyn

Bergen kommunes verdier «Se barnet», «Varme» og «Inkludering» står sentralt i vår praksis.

Vi ser barnet som subjekt og i stand til å være aktivt deltakende i sin egen utviklings- og læringsprosess. Barnet ses som individ og et kompetent menneske. Barn har mye kunnskap om sitt eget liv og er relasjonsorienterte og meningsskapende fra fødselen av.

Barna skal møtes på egne premisser, og med anerkjennelse og kjærlighet. Hvert barn skal ses for den de er, og møte sensitive voksne som evner å forstå hva barnet prøver å formidle.

I vår barnehage skal barnet oppleve en trygg og god hverdag, med relasjoner preget av nærhet og innlevelse.

Innholdet i vår barnehage bygger på et helhetlig læringssyn hvor lek, omsorg og danning er grunnleggende. Barn lærer gjennom det de opplever og gjør, og i samspill med andre lærer de å forholde seg til hverandre.

Lekende læring er sentralt, og leken er barnas læringsarena. Det er her de gjør seg erfaringer og refleksjoner som fører til ny læring.

Vi vil at barna skal gjøre seg erfaringer og oppleve mestringsfølelse i lek, i her og nå situasjoner og i hverdagsaktiviteter. For å sikre læring og utvikling må de voksne være gode rollemodeller, være til stede og gi barna den støtten og veiledningen de trenger.

Barn er lekende, nysgjerrig og vitebegjærlig på ulike måter. Vi voksne skal fange alles interesse. Vi bruker hverdagssituasjoner til å bygge opp om barnas selvbilde, deres tro på seg selv og deres evne til å leke og lysten til å lære.

Vi har en prosessorientert tilnærming til læring i vår barnehage. Det vil si at fokuset ligger på prosessen gjennom utforskning og undring. Barna erfarer hvordan de kan tilegne seg kunnskap og hvordan gjøre bruk av den. Personalet observerer barnas interesser og behov i hverdagen, følger barnas initiativ og samtidig veileder og gir barna tilgang til nye kunnskaper og erfaringer.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et trygt og inkluderende sted for felleskap og vennskap. Relasjonene mellom barn, og mellom voksne og barn skal preges av respekt og anerkjennelse. Kvaliteten på relasjonene er de voksnes ansvar.

For å sikre kvalitet på den profesjonelle relasjonen har vi valgt å arbeide med metodene ICDP og Lyttende pedagogikk.

Lyttende pedagogikk handler om å være i dialog med barn, anerkjenne deres meninger og virkelig lytte til dem. Målet for dialogen er ikke enighet, men å forstå at vi er forskjellige. Barnehagen vår skal være en møteplass for felles læring, hvor verdier som likhet og delaktighet står sentralt.

Pedagogisk dokumentasjon er en viktig del av «Lyttende pedagogikk». Det handler om å se, lytte og tolke det som skjer i det pedagogiske arbeidet. Dokumentasjonen blir da et viktig verktøy som leder oss mot en demokratisk arbeidsmåte. Denne arbeidsmåten skal ikke være en fastlåst metode, men gir retning mot å holde det pedagogiske arbeidet i en stadig forandring.

Vi voksne må se barnet og situasjonen, og formidle det vi ser, hører og opplever. Vi skal reflektere over det, skape felles forståelse og videreutvikle barnehagens pedagogiske praksis.

International Child Development Program (ICDP) er et konkret, helsefremmende og forebyggende program. Målet er å fremme barns utvikling gjennom styrking av relasjonen og samspillet med deres nære omsorgspersoner.

ICDP har fokus på å utvikle den voksnes sensitivitet overfor barnet. Den voksne skal se barnet og eget samspill med barnet, forstå barnets ulike behov og å kunne møte disse.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Omsorg er en viktig del av hverdagen i barnehagen. Ifølge Rammeplanen er omsorg en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

I vår barnehage skal den voksne være lyttende og nær i møte med barnet. Barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Omsorgen handler om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas relasjon til hverandre. Vi skal ivareta barnas behov for fysisk og mental omsorg samt stell, ernæring, søvn, ro og hvile.

I barnas møte med omsorgsfulle relasjoner dannes grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. Omsorgen skal bidra til at barna styrker sin selvfølelse og utvikler tillit til seg selv og andre. Her dannes grunnlaget for trivsel, glede og mestring.

Ifølge Rammeplanen skal leken ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. I vår barnehage skal vi sikre at alle barn opplever mestringsglede i leken. Vi skal fremme et inkluderende miljø der alle kan delta i lek og oppleve glede i lek. Leken skal være en hovedarena for barnas sosiale og språklige samhandling.

Gjennom samspeilet i leken utvikler barna sin lekeferdighet, fantasi og kreativitet. Her dannes også grunnlaget for selvregulering og selvhevdelse. Barna utvikler sin evne til å ta tur, og sin demokratiske kompetanse. Leken er også en viktig kilde til humor, glede og livsutfoldelse.

Ifølge Rammeplanen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. I vår barnehage skal barna møte et personale som er tilstede og støtter opp under barnas nysgjerrighet, kreativitet og læringslyst. For å sikre læring og utvikling skal personalet være gode rollemodeller. Vi skal være oppmerksomme på barnas interesser og initiativ, og slik legge til rette for læring i hverdagen.

Barna er nysgjerrige og utforskende i møte med omgivelsene. Vi skal gi barna en positiv opplevelse av læring hvor de danner tiltro til egne evner. Opplevelse av mestring fremmer trivsel og god selvfølelse.

Gjennom utforskning utvikler barna evne til kritisk tenkning og å tåle motstand. Her dannes igjen grunnlaget for deltagelse i demokratiske fellesskap og evne til å være modig og selvstendig.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Progresjon er dynamisk og handler om fremgang, variasjon og utvikling.

Barnehagen planlegger og tilrettelegger for progresjon i innhold for alle barn gjennom barnehagens planverk og praktisk pedagogisk tilrettelegging. Årsplan, periodeplaner og månedsplaner legger strukturer for fordykning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter. Planene viser hvordan vi legger til rette for lek og læring, og hvordan barna får nye opplevelser og erfaringer.

Barna skal medvirke i egen hverdag og utvikling. Vi arbeider ut fra prinsippet «foran – ved siden av – bak». Dette handler om å se barnet der det er og tilpasse voksenstøtten ut fra barnets modenhet og utvikling. Barn er i stadig utvikling og blir gradvis mer selvstendig og mestrer mer selv. Personalet skal vurdere barnets behov, tilføre noe nytt og støtte barnet i utforskingen.

V. Overganger

a. Oppstart i barnehagen

Kvaliteten på oppstarten i barnehagen er avgjørende for barnets trivsel og trygghet, og for et godt og gjensidig samarbeid med foreldre. Samarbeidet

starter allerede før barnet begynner i barnehagen, der vi inviterer barn og foreldre til besøk en ettermiddag i mai/juni. Her gir vi nyttig informasjon om barnehagen. Foreldre får tilbud om oppstartsamtale når barnet begynner i barnehagen.

Selve oppstarten er preget av gjennomtenkte rutiner og organisering for å skape trygghet for barn og foreldre.

Små barn er i stand til å knytte seg til flere omsorgspersoner, men har behov for en primær tilknytningsperson som de kan søke trygghet og trøst hos. Oppstartsperiodens varighet og innhold varierer ut fra barnets behov.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

I løpet av barnehagetiden bytter de fleste barna fra liten- til storbarns-avdeling.

Overgangsprosessen starter med muntlige forberedelser. Fra april/mai går barna på jevnlig besøk på ny avdeling sammen med en kjent ansatt for å bli trygge. Gjennom lek og aktivitet blir barna bedre kjent med avdelingen, andre barn og personalet.

Rutiner og innhold på storbarnsavdelingene bygger videre på det barna har opplevd og erfart på småbarnsavdelingene. God informasjonsflyt innad i barnehagen gir en god overgang for barna.

Vi tilbyr foreldresamtale ved oppstart på ny avdeling for å utveksle informasjon vedrørende barnet og den nye avdelingen.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Vi skal legge til rette for sammenhengende læring i barnehagen og skolen. For å sikre en god overgang har barnehagen samarbeidsmøter med skolen.

Overgangen til skole og SFO skal være trygg og forutsigbar for barna. Siste året i barnehagen har vi førskolegruppe og egne aktiviteter for de eldste. Vi er med på blant annet besøksdag på skole og SFO. Vi arbeider målrettet med at barna skal bli selvstendige og trygge, slik at de blir i stand til å ta egne vurderinger og i økende grad ta vare på seg selv.

Bergen kommune har utarbeidet «Plan for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole» Planen skal videreutvikle felles kompetansetiltak for ansatte, samt arenaer for samhandling mellom barnehage, SFO og skole.

VI. Foreldremedvirkning

Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen og skal fremme deres fellesinteresser. De skal bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget (SU) er satt sammen med 2 representanter fra foreldrene, 2 fra ansatte og 1 eierrepresentant. Styrer deltar på møtene, men har ikke stemmerett. SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) er ikke hjemlet i lovverket, men en måte å forenkle foreldrerådets arbeid i barnehagen. Det er to FAU i barnehagen, et på Rolland og et i Ulsetåsen. Hver avdeling velger to representanter som får mandat til å uttale seg / arbeide med saker på vegne av foreldrerådet.

FAU velger foreldrerrepresentantene til barnehagens samarbeidsutvalg. Det velges 1 representant fra hvert hus

Andre samarbeidsarenaer

Barnehagen inviterer til foreldremøte på høsten der vi legger vekt på at foreldre skal medvirke i planer og innhold.

Foreldre/foresatte får tilbud om to foreldresamtaler hvert år. Her drøftes blant annet barnas utvikling og trivsel. Foreldre/foresatte kan be om flere samtaler ved behov.

Viktig informasjon vedrørende enkeltbarn utveksles daglig når barna kommer til/hentes fra barnehagen. Her får foreldre medvirke til den individuelle tilretteleggingen for barnet.

Bergen Kommune gjennomfører kvalitetsoppfølging i sine barnehager jevnlig. Her har foreldre en viktig rolle og god mulighet til å medvirke og vurdere.

VII Bærekraftig utvikling

I barnehagen skal barna få en begynnende forståelse av betydningen av bærekraftig utvikling. Avdelingene har fokus på gjenskaping og gjenbruk, og ikke minst det å ta vare på naturen på en respektfull måte.

Barna sorterer papir (både tegnepapir og emballasje), plast, glass, metall og restavfall. Når spannene på avdelingen er fulle, er barna med og tømmer i papirkontaineren eller samlesekken for plast. Glass og metallemballasje leveres på miljøstasjonen. Underveis samtaler barna og de voksne om hvorfor ikke alt bosset skal i samme spann.

I. VIII Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

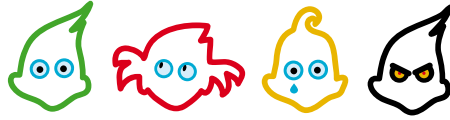
Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Rolland-Ulsetåsen barnehage

Åslia 7

5115 ULSET

53 03 47 70 / 53 03 94 75

**[https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/
avdelinger/barnehager/rolland-ulsetasen-
barnehage](https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/barnehager/rolland-ulsetasen-barnehage)**

**e-post: [rolland-
ulsetasen.barnehage@bergen.kommune.no](mailto:rolland-ulsetasen.barnehage@bergen.kommune.no)**

**BERGEN
KOMMUNE**